

Ocena jakości wód w rzekach województwa podkarpackiego wykorzystywanych do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia w 2006 roku

Podstawa prawna oceny: rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 listopada 2002 roku w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia (Dz.U.2002.204.1728)

Przepisy prawne ustalają trzy kategorie określające jakość wód powierzchniowych wykorzystywanych do celów pitnych, przy uwzględnieniu stopnia złożoności technologii uzdatniania niezbędnej do uzyskania wody przeznaczonej do spożycia. Przedstawiają się one następująco:

- **kategoria A1** - woda wymagająca prostego uzdatniania fizycznego, w szczególności filtracji oraz dezynfekcji,
- **kategoria A2** - woda wymagająca typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania wstępnego, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji oraz dezynfekcji,
- **kategoria A3** - woda wymagająca wysokosprawnego uzdatniania fizycznego i chemicznego, w szczególności utleniania, koagulacji, flokulacji, dekantacji, filtracji, adsorpcji na węglu aktywnym oraz dezynfekcji.

Oceny jakości wód dokonuje się porównując pomierzone wartości wskaźników zanieczyszczeń z wartościami granicznymi określonymi w ramach każdej kategorii jakości dla poszczególnych wskaźników jakości wody. Wody spełniają wymagania, jeżeli w wyniku pobierania próbek wody w miejscu jej ujmowania, w regularnych odstępach czasu, z normowaną rozporządzeniem częstotliwością:

- w 95% próbek nie zostały przekroczone właściwe dla danej kategorii jakości wody wartości dopuszczalne obligatoryjnych wskaźników jakości wody (barwa, temperatura, azotany, fluorki, żelazo, miedź, cynk, arsen, kadm, chrom ogólny, chrom⁺⁶, ołów, selen, rtęć, bar, cyjanki, siarczany, indeks fenolowy, rozpuszczone lub zemulgowane węglowodory, WWA, pestycydy), a w 90% próbek wartości dopuszczalne pozostałych wskaźników jakości wody;
- w odniesieniu do pozostałych 5% lub 10% próbek, w których wartości dopuszczalne wskaźników jakości wody zostały przekroczone:
 - otrzymane wartości wskaźników, z wyjątkiem temperatury, pH, tlenu rozpuszczonego i wskaźników mikrobiologicznych, nie odbiegają więcej niż o 50% od wartości dopuszczalnych wskaźników jakości wody,
 - nie wynika zagrożenie dla zdrowia człowieka,
 - w kolejnych próbkach wody, pobranych w regularnych odstępach czasu, nie stwierdzono przekroczenia wartości dopuszczalnych wskaźników jakości wody.

Przy ocenie procentowej próbek, nie uwzględnia się przekroczeń wartości granicznych wskaźników, jeżeli są one skutkiem powodzi lub innych klęsk żywiołowych albo wyjątkowych warunków pogodowych, takich jak intensywne opady atmosferyczne, intensywne topnienie śniegu albo wysokie temperatury powietrza.

W 2006 roku w województwie podkarpackim badania pod kątem przydatności wód do zaopatrzenia ludności w wodę pitną przeprowadzono w 13 punktach pomiarowo-kontrolnych położonych na 5 rzekach zasilających główne komunalne ujęcia wód powierzchniowych:

- rzeka Wisłoka: ppk powyżej Jasła (ujęcie wody dla mieszkańców Jasła), ppk powyżej Dębicy (ujęcie wody dla mieszkańców Dębicy), ppk powyżej Mielca (ujęcie wody dla mieszkańców Mielca),
- rzeka Jasiołka: ppk Szczepańcowa (ujęcie wody dla mieszkańców Krosna),
- rzeka San: ppk Rajske (zbiornik Solina-ujęcia wody dla mieszkańców Soliny, Polańczyka)

- i Ustrzyk Dolnych),
ppk Zasław (ujęcie wody dla mieszkańców Sanoka),
ppk Trepcza (ujęcie wody dla mieszkańców Sanoka),
ppk powyżej Przemyśla (ujęcie wody dla mieszkańców Przemyśla),
ppk powyżej Jarosławia (ujęcie wody dla mieszkańców Jarosławia),
- rzeka Solinka: ppk ujście do zbiornika Solina (zbiornik Solina-ujęcia wody dla mieszkańców Soliny, Polańczyka i Ustrzyk Dolnych),
- rzeka Wisłok: ppk powyżej zbiornika Besko (zbiornik Besko-ujęcie wody dla mieszkańców Krosna, Iwonicza Zdroju),
ppk Iskrzynia (ujęcie wody dla mieszkańców Krosna),
ppk powyżej Rzeszowa (ujęcie wody dla mieszkańców Rzeszowa).

Wyniki oceny przedstawiono na [mapce](#) i w [tabeli](#). Zakres danych tabelarycznych obejmuje wartości minimalne, maksymalne i średnie wskaźników jakości wód, które zadecydowały o zaliczeniu badanych wód do odpowiedniej kategorii jakości.

W oparciu o ocenę uzyskanych w 2006 roku wyników stwierdzono, że w 5 punktach pomiarowo-kontrolnych badane wody zasilające ujęcia komunalne odpowiadały kategorii A2, oznaczającej wody wymagające typowego uzdatniania fizycznego i chemicznego. W 7 punktach pomiarowo-kontrolnych wody zaliczono do kategorii A3, co oznacza że należy je poddać wysokosprawnemu uzdatnianiu fizycznemu i chemicznemu. Wody rzeki Wisłok w punkcie pomiarowo-kontrolnym powyżej Rzeszowa, podobnie jak w latach 2004-2005, nie spełniały wymagań, jakim powinny odpowiadać wody powierzchniowe wykorzystywane do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia.

Badane wody charakteryzował dobry stan fizykochemiczny. Wartości wskaźników fizykochemicznych odpowiadały najczęściej kategorii A1(7 ppk), rzadziej kategorii A2 (2 ppk), kategorii A3 (3 ppk), w 1 ppk nie odpowiadały normom. W poszczególnych punktach pomiarowo-kontrolnych wymogi kategorii A1 spełniało 66-92% badanych wskaźników. O zakwalifikowaniu wód do kategorii gorszej niż A1 zadecydowały nieliczne wskaźniki, np. azot Kjeldahla, zawiesina ogólna, barwa, zapach, OWO, przy czym na ocenę wpływ miały najczęściej pojedyncze wysokie stężenia tych wskaźników odnotowane w ciągu roku.

Większość badanych rzek charakteryzowała się złym stanem sanitarnym, odpowiadającym kategorii A3 (7 ppk) lub gorszej jakości (1 ppk), który najczęściej decydował o ostatecznym wyniku klasyfikacji wód.

W odniesieniu do badań z 2005 stwierdzono w 2 punktach pomiarowo-kontrolnych: Wisłoka powyżej Dębicy i San powyżej Jarosławia, zmianę kategorii jakości wód z pozanormatywnej na kategorię A3. Poprawa wynikała z korzystniejszej oceny stanu sanitarnego wód. W pozostałych punktach pomiarowo-kontrolnych wynik oceny przydatności wód do zaopatrzenia ludności w wodę przeznaczoną do spożycia nie uległ zmianie.